

Renta socjalna i renta rodzinna

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2025 poz. 420, z późn. zm.), Rozporządzenie MGPIPS z dnia 26 września 2003 w sprawie przyznawania renty socjalnej (Dz. U. z 2024 poz. 1022); Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 poz. 1749, z późn.zm.)

Renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18. roku życia;
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Podstawę do przyznania renty socjalnej, na wniosek zgłoszony po dniu 30.09.2003 r., stanowi także:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów oraz
- orzeczenie lekarza orzecznika, wydane przed dniem 1 października 2003 r., uprawniające do renty socjalnej na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Renta socjalna może być okresowa lub stała. Wynosi ona 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Od 1 marca 2026 r. jest to **1978,49** zł. Na mocy [ustawy z dnia 27 września 2024 o zmianie ustawy o rencie socjalnej oraz niektórych innych ustaw \(Dz.U. z 2024, poz. 1615\)](#), osobie uprawnionej do renty socjalnej, będącej całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, przysługuje **dodatek dopełniający** w wysokości (od 1 marca 2026) **2704,71** zł. Dodatek dopełniający przyznaje się na wniosek osoby ubiegającej się o ten dodatek lub jej przedstawiciela ustawowego. Dodatek dopełniający wypłaca się z rentą socjalną, a jego kwota podlega corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego. Renta socjalna nie przysługuje również osobie będącej właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu Kodeksu Cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych. Ponadto renta socjalna nie przysługuje za okres tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności.

W przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota dodatku dopełniającego ulega wówczas obniżeniu o taki sam procent, o jaki obniżono rentę socjalną. Kwota obniżonej renty socjalnej nie może być niższa niż 10% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Renta socjalna nie przysługuje, jeżeli kwota renty rodzinnej przekracza 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Prawo do renty socjalnej i dodatku dopełniającego ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czyli tak samo jak [dla renty z tytułu niezdolności do pracy](#).

Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy (przy czym przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy) lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Renta rodzinna przysługuje także uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci

pobierała zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne. W takim przypadku przyjmuje się, że osoba zmarła spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Do renty rodzinnej mają w szczególności prawo dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione:

1. do ukończenia 16 lat;
2. do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
3. **bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w p. 1. lub 2.**

Renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85% świadczenia, dla dwóch osób uprawnionych 90%, a dla trzech i więcej osób uprawnionych 95% świadczenia, które przysługiwałyby zmarłemu. Kwota najniższej renty rodzinnej wynosi od 1 marca 2026 **1978,49** zł miesięcznie. Jeżeli do renty rodzinnej uprawniona jest sierota zupełna, przysługuje jej **dodatek dla sierot zupełnych**. Od 1 marca 2026 dodatek ten wynosi **689,17** zł. Prawo do renty rodzinnej ulega zawieszeniu lub świadczenie to ulega zmniejszeniu na analogicznych zasadach jak te, które obowiązują w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy. Kwota maksymalnego zmniejszenia renty rodzinnej dla jednej osoby wynosi od 1 marca 2026: **841,05** zł.

W razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, **wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, z następującym zastrzeżeniem:**

Osobie uprawnionej do renty rodzinnej oraz do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaca się, zależnie od jej wyboru: przysługującą rentę rodzinną oraz 25 % emerytury lub renty, albo przysługującą emeryturę lub rentę oraz 25 % renty rodzinnej. Osoba uprawniona ma prawo do wypłaty świadczeń na powyższych zasadach w przypadku: 1) osiągnięcia wieku emerytalnego; 2) pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka; 3) nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

[Sprawdź na stronie ZUS, czy masz prawo do tzw. "renty wdowiej".](#)

Wypłata świadczeń na powyższych zasadach ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną. Wysokość sumy tych świadczeń nie może przekroczyć trzykrotności kwoty najniższej emerytury.

UWAGA: Wszystkie kwoty wymienione w tym rozdziale zmieniają się, nawet co kwartał. Aktualnych informacji najlepiej szukać [na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych](#).

Decyzje w sprawach rent wydają i świadczenia te wypłacają jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej.